

Izhaja vsak dan

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.

Posamezne številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.

Oglase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Molin piccolo št. 7. — Uradne ure od 2 pop. do 3 zvečer. Cene oglaševanja 16 stotink na vrsto petič; poslanice, osmrtnice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON št. 870.

Edinost

Glasiilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vse leto 24 kron, pol leta 12 kron, 3 mesece 6 kron. Na naročbe brez doposlane naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Ne frankovane pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.

Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: Ulica Torre bianca št. 12.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK. — Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Torre bianca št. 12.

Skupni proračun.

(Brzojavno poročilo.)

DUNAJ 15. Danes je bilo otvorjeno zasedanje avstrijske delegacije. Predsednikom je bil izvoljen dr. baron Gautsch, podpredsednikom vitez Jaworski.

Predsednik je v otvoritvenem govoru izrazil nado, da, čeravno mnoge prikazni na političnem in gospodarskem polju ne odgovarjajo upravičenim željam, se vendar posreči odstraniti obstoječe težkoče in rešiti najvažnejša vprašanja. Govornik je povdarjal, da pogosti sestanki vladarjev navdajajo vsakogar zadoščenjem; to dokazuje vnovič spoštovanje, katero izkazuje našemu vladarju ves svet, utrjuje pa tudi dobre odnose naše države zveznicami in prijateljskimi državami ter nas navdaja z nado, da se ohrani svetovni mir. Govornik je zaključil s trikratnim »Živio!« klicem na cesarja.

Minister za vnanje stvari, grof Goluchowski je na to predložil delegaciji skupni proračun za l. 1904. in dvamesečni proračunski provizorij. Po volitvah v edeske bila je seja zaključena.

Jutri bo slavnostni vsprejem členov delegacije od strani cesarja.

Med došlimi spisi je interpelacija posl. Doberniga in tovarišev na vojnega ministra, tihoča se dogodkov na maršu Trebinje-Bilek. Interpelanti vprašajo, ako je končana preiskava v tej zadevi in na kak način so bili krivci poklicani na odgovornost.

Po plenarni seji se je konstituiral proračunski odsek, ki si je izvolil delegata Bärreiterja predsednikom in delegata Chlumetzkega predsednikom in namestnikom.

Skupni proračun za l. 1904., predložen danes delegaciji, izkazuje vseh potrebščin za 374.975.389 kron, ki se deloma pokrijejo po dohodkih 6.965.471 K, čiste potrebščine znašajo torej 368.009.918 K in sicer 1.957.546 K več, nego lanskega leta.

Prebitek na carinah proračunjen je na 113.273.419 K, in sicer za 424.730 K višje, nego l. l.

Izvanredna potrebščina za vojsštvo v okupiranih deželah znaša 7.563.000 K, pokrijejo za to pa 80.000 K; čista potrebščina torej 7.483.000 K, t. j. 331.000 K manj, nego l. l.

Naknadni krediti za l. 1903. znašajo 2.124.150 K. Za nabavo novih topov zahteva se tudi letos nadaljnih 15 milijonov kron.

Med zahtevanim povišanjem potrebščin za ministerstvo vnanjih zadev je postavka 32.600 kron za ustanovitev novega konzulata v Mitrovici. Ta nova potrebščina utemeljuje se v proračunu s tem, da je Mitrovica glavno mesto vilajeta Kosovo, ki meji na okupacijske dežele in je tudi v mirnem času važna opazovalna točka. Še večjo važnost pa je ta točka zadobila po dogodkih na balkanskem

polnotoku in slednjič je ta točka važna za našo državo tudi v narodno-gospodarskem oziru.

Nadalje se na novo zahteva potrebščina 70.000 kron za ustanovitev konzulata v Johannesburgu, ki ima povpeševati naše trgovinske interese v Transvaalu.

V utemeljevanju rednih potrebščin za vojsko se povdarja, da se je morala preuredba poljskega in gorskega topništva odgoditi radi do sedaj opuščene zvišanja kontingenta novincev. Vsled tega odpade že za leto 1903. pogojno dovoljeni kredit za ustanovitev 14 poljsko haubiških baterijskih divizij in za preuredbo gorske baterijske divizije na Tirolskem, kar zmanjša potrebščino za 4.283.732 kron.

Med povišanjem potrebščin se omenja svota 106.849 kron za pomnoževanje personala vojskih sodnikov in sicer za 12 mest stotnikov-avditorjev, 70 avditorskih aspirantov, katero pomnoženje zahteva namerovano izvedenje novega vojaško-kazensko-pravnega reda. Od zadnje imenovanih mest ima se jih spolniti dne 1. jan. 1904. 30, dne 1. maja in 1. nov. 1904. pa po 20.

Za sistemiziranje mesta vojaškega atašeya v Sredcu zahteva se v proračunu 10.000 kron; za povišanje dotacije za premije, odplačila in službovne doklade dobrovoljno dalje službujočim podčastnikom pa 500.000 K poviška.

Med izrednimi potrebščinami za vojno mornarico je posebno omeniti: za dopolnjenje ladijevja 13 milijonov kron (387.190 kron več, nego l. l.) Od teh odpade za križar »E«, ki nadomesti vojno ladijo »Radecky«, 2,1 milijona kron; za oklopno ladijo »Nadvojvoda Karol« 4,2 milijona kron; za oklopno ladijo »B«, ki nadomesti ladijo »Drache«, 2,1 milijona kron; za oklopno ladijo »G«, ki nadomesti »Novaro«, 2,2 milijona kron.

Za vzdrževanje, nadomeščanje in službovanje ladijevja zahteva se letos 3.999.250 kron manje, nego l. l.; za topove, s katerimi se oborožiti oklopni ladiji »Nadvojvoda Karol« in »B« pa za 1.200.000 kron več nego l. l. Radi naprav za preskrbljevanje z vodo vojne luke v Pulji zahteva se naknadni kredit 80.000 kron.

Sklepni račun za l. 1901. izkazuje stroškov 374.523.169 kron in po odbitku dohodkov na carini, v znesku 118.113.345 kron, znaša čista potrebščina 256.409.824 kron. Po odbitku 2% na račun Ogrske odpada na Avstrijo 168.204.844 kron, na Ogrsko pa 83.076.783 kron.

Ogrska delegacija.

(Brzojavno poročilo.)

DUNAJ 15. Ogrska delegacija imela je danes sejo, v kateri se je izvolilo predsedništvo. Predsednikom je bil izvoljen grof Julij Szapary, podpredsednikom Koloman pl. Szell. Mesto grofa Szapary-ja, ki je bil radi

valed groze, lepa vsled otožnosti, ali veličastna vsled miru. Tedaj daje (če je dovoljeno nadaljevati to čudovito prisposodo) videti izsušeno jezero struge vseh hudournikov, ki so je polnili. Glava stare ženske ne pripada več niti svetu, ki se nečimurno boji videti razušene vse ideje elegance, katerih je navajen, niti ne navadnim umetnikom, ki ne nahajajo ničesar na njej, pač pa pravim pesnikom, onim, ki imajo čut za lepoto, neodvisno od vseh pridržkov, na katerih počiva toliko predsodkov o vsem, kar se tiče umetnosti in lepote.

Čeprav je nosila gospa d' Aiglemont novomodni klobuk, se je vendar lahko videlo, da so bili njeni, nedavno še črni lasje osiveli vsled krutih duševnih udarcev. Toda način, kako jih je ločevala v dva dela, je pričal o njenem dobrem okusu, razkrival dražestne navade elegantne dame in povsem očrtal vilo, zgubančeno čelo, kjer so se še vedno nahajale sledi prejšnjega soja. Orisi obraza in skladnost potez so, čeprav slabo, dajali slutiti lepoto, na katero je bila morala biti po-

bolezni odsoten, prevzel je predsedništvo podpredsenik pl. Szell, ki je v svojem nagovoru povdarjal blagodejne posledice miru in je izjavil, da postavi ogrska delegacija požrtvovalno na razpolaganje vsa ona sredstva, katera zahteva stališče in ugled monarhije. Ugled in vrednost monarhije da izvira iz politične konsolidacije obeh držav in iz nedotakljivosti gospodarskih sil istih.

Politika skupne vlade, ki se drži trozveze, tega glavnega jamstva evropskega miru, vzdržuje prijateljske odnose z drugimi državami. Govornik je izjavil, da je želeli le najboljšega vpeha soglasnim težnjam naše in ruske države, ki si prizadevati, da zboljšati odnose na Vztoku, kar omogoči vzdrževanje sedanjega državnega razmerja in pogodbenih prav ter prepreči nasilno motenje tamošnjih razmer ter slednjič pripomore do vpešnega razvoja balkanskih narodov. Govornik je izrazil svoje popolno zaupanje do vladarja ter vskliknil istemu trikratni »Živio!«, kar je delegacija navdušeno ponovila.

Szell spominjal se je slednjič smrti nadvojvodinje Klotide in je predlagal, naj se protokolarično ovekoveči sožalje ogrske delegacije. Del. Ugron je menil, da delegacija, ki je le odsek državnega zbora, ni poklicana v to, da bi izvrševala sožaljne zadeve. Državni zbor da že stori v tem obziru svojo dolžnost.

Predsednik je omenil, da delegacija ne bo tako natančno tolmačila svoje kompetence v tej sožaljni zadevi, da bi se v očigled tako težkemu usodnemu udarcu vzdržala izražanja svojih čutil. (Pritrjevanje.)

Na to se je predsednik spominjal smrti skupnega finanč. ministra Kallaya. Tajnik je prečital povabilo ogrske delegacije na vsprejem cesarja, ki sa bo vršil v sredo popoldne.

Predsednik je na to odredil vclitve v odseke. Delegat Ugron se je pritoževal proti temu, da se v odsekih govori tudi nemški. To da ni na mestu posebno sedaj, ko se centralistične težnje tako predrzno pojavljajo. Govornik je obsojal, da se je predsednik v svojem govoru poslužil besede »monarhija«.

Predsednik je izjavil, da se posvetovanja odsekov vršijo v okvirju zborničnega poslovnika. Kar se tiče izraza »monarhija« pripomnil je predsednik, da se je tega izraza poslužil tam, kjer je na mestu v smislu nagodbenega zakona. Po izvolitvi odsekov predlagal je predsednik, naj bi se jutri sestel odsek četverice na posvetovanje o indennitetni predlogi. Ugron je menil, da bi bilo prav, ako bi poleg ministra za vnanje stvari, tudi vojni minister podal pojasnila. Potrebno je znati, na kaki podlagi se ima indenniteta dovoliti.

Ko je več govornikov nastopilo proti del. Ugronu, je isti privolil v to, da se ni glasovalo o njegovem predlogu. Szemery opozarjal je na poročila časopisov, glasom katerih se je o zadnjem bivanju grškega kralja

nosna; toda ti znaki so še bolj izdajali boli, ki so bile dovolj rezke, da shujšajo ta obraz, nagubančijo sence, da puste upadati licem, izpadati obrvim in trepalnicam, tej diki pogleda. Vse je molčalo na tej ženski; hoja in kretanje so imele ono resnobno in mirno počasnost, ki navdaja s spoštovanjem. Njena skromnost, ki se je spremenila v plašnost, je bila videti posledica nekaj let sem navzete navade, da se je zakrivala pred hčerjo. Vrhu tega je govorila redkokedaj in mehko, kakor vse osebe, ki morajo misliti, se zbirati in živeti same v sebi. To kretanje in vedenje je vdihavalo nerazložljiv čut, ki ni bil niti boječnost niti sočutje, v katerega pa so se skrivnostno zlivale vse ideje, ki vzbujajo ta razgovorna čustva.

Slikarji imajo za take slike barve, a ideje in besede so nezmožne za mirno razločevanje istih; v tonu polti, v obraznih potezah zadevljemo ob nerazložljiva čudeša, ki jih vsprejema duša z gledanjem; pesniku pa ostaja, da jih nareja razumljive.

Ta obraz je naznanjal hladno in tajan

na Dunaju med Avstro-Ogrsko in Grško sklenila vojaška konvencija, katera da je v glavnem naperjena proti Albaniji. Ker je ta vest na Ogrskem vzbudila bojazni, vprašal je interpelant, da-li se je res sklenila taka konvencija in v katero svrhu. Namesto min. zunanjih stvari odgovarjal je na to interpelacijo skupni finančni minister Burian, da so te vesti popolnoma neosnovane. Delegacija in interpelant sta bila z odgovorom zadovoljna, na kar je bila seja zaključena.

Nemški državni zbor.

(Brzojavno poročilo.)

BEROLIN 15. Zbornica je z vsemi proti 6 glasom, oddanih od članov poljedelske zveze vsprejela v tretjem čitanju trgovinski provizorij z Anglijo in sicer v smislu sklepov družega čitanja.

V nadaljevanju proračunske razprave polemiziral je posl. Limburg-Stürum (konservativce) proti izvajanju posl. Bebla in Richterja in je povdarjal, da je treba o razsojanju mnogih zlostavljanj vojakov upoštevati, da se je vsled socialno-demokratske agitacije zanesel med vojake (četudi le v majhni meri) duh pasivnega upora. Kar se tiče vnanje politike, dejal je govornik, da se dobri odnosi med Nemčijo in Rusijo goje na stroške nemških trgovinskih interesov. Govornik je obžoloval, da se ni zbornici pojasnilo, zakaj niso bile trgovinske pogodbe odpovedane.

Govor državnega kancelarja da je bil umotvor poln duhovitih opazk ter jasne kritike o socialni demokraciji.

Posl. Diedemann (ljudska stranka) je izvajal, da dokler se delavstvo ne prepriča, da se socialna demokracija razbije na slogi meščanstva, ostane vedno le nje privesek. Priporočal je organizacijo vseh meščanskih strank za boj proti socialni demokraciji.

Drž. posl. grof Bülow je tekom svojega govora vprašal posl. Limburg-Stüruma, da-li misli, da je sedaj v državnem zboru dobiti represivne odredbe.

V programu vlade je, da stori vse mogoče, da doseže slogu meščanskih strank za boj proti socialni demokraciji in da se ogiba vsemu, kar bi motilo to slogu. Odločno pa zavrača trditve, da ni vlada dovolj odločna, kjer je treba v pobujanju protustavnih teženj socialne demokracije braniti red z vso strogostjo in uničiti vsakogar, ki se drzne nastopiti proti veličanstvu zakona. (Nemir na strani soc. demokratov.)

Grof Limburg črtal je paralelo med sedanjimi razmerami in onimi pred francosko revolucijo. Jaz se čutim popolnoma svobodnega one brezbriznosti, ki je vladala tokrat v francoskih vladajočih krogih. Mi imamo sedaj, na čemur se moramo zahvaliti velikemu našemu cesarju in njegovemu državnemu kancelarju, socialno zakonodajo; med nami obstoje k večem razlike o naziranju glede hitrosti.

boj med junaštvom materine boli in onemoglostjo naših čutjev, ki so bila končana, kakor mi, in v katerih se ne nahaja nič brezkončnega. Te neprestano odbite boli so bile v teku časa povzročile v tej ženi nekaj čudno bolehnega. Brezdvomno je nekaj prehudih duševnih udarcev spremenilo telesno materino sree, in kaka bolezen, morda kak anevrizeem je pretil Juliji, ne da bi kaj takega slutila. Očividno so prave boli teko mirno v globokem ležišču, ki so si ga bile napravile in kjer navidezno spe, a neumorno gledajo dušo, podobno oni strašni kislini, ki razjeda kristal. V tem hipu ste drli dve solzi po markizinih licih in vsela je, kakor bi jo ranilo razmišljanje, še bolestnejše od ostalih. Brezdvomno je bila razmotrivala o Miličini bodočnosti. Ko je videla trpljenje, ki je čakalo njeno hčer, so jej znova sedle na srce vse neareče lastnega življenja.

Položaj te matere umemo lahko, če si razložimo hčerinega.

(Pride še.)

PODLISTEK.

Ženska tridesetih let.

Francoski spisal: Honoré de Balzac.
Poslovenil K. Z.

VI.

(73)

Starost kaznjive matere.

Tudi ni nič tako molčečega, kakor mlado lice, ker ni ničesar nepremičnejšega. Obraz mlade žene je miren, čaroben in ima svežost jezerske gladine. Še le a tridesetih letom se pojavljajo pri ženski poteze. Do te dobe nahaja slikar na njenih licih le rožno in belo barvo, smehljaje in izraze, ponavljajoče jedno in isto misel, misel brez globokosti; toda na starost je na ženski vse govorilo, strasti so jej razorale obraz, bila je ljubimka, so-proga in mati; najburnejši izrazi veselja in bolesti so jej poslikali in razdejali poteze in jim utisnili nešteto gub, ki vse govore jeden jezik; in na to postaje ženska glava vzvišena

Ko so govorili še nekateri poslanci, bilo je prvo čitanje proračuna zaključeno in je bil proračun s predlogo o finančni reformi vred odkazan proračunskemu odseku.

Prihodnja seja bo dne 12. januarja l. 1904 z dnevnim redom: volitev definitivnega predsedništva in interpelacije.

Predsednik je poslancem izrazil za predstoječe praznike svoja voščila.

Brzobjavne vesti,

Otvoritev hrvatskega sabora.

ZAGREB 15. Po prečitaniu došlih spisov stopil je v saborsko dvorano ban grof Pejačević, katerega je madjarska večina pozdravila s »Živio!«-klici. Ban je na to začel govoriti ter dejal: Smatram za svojo dolžnost označiti pred visokim saborom glavne točke one smeri, po kateri hočem kreniti in obžalujem le to, da mi posledice dolge bolezni branijo storiti to temeljiteje. Radi tega se moram omejiti na to, da na kratko pojasnim svoje stališče.

Veliki knez Vladimir na lovu pri nemškem cesarju.

PETROGRAD 15. Veliki knez Vladimir je vsprejel povabilo na sodelovanje pri cesarskem lovu v Görde. Veliki knez se poda iz Pariza, kjer se sedaj nahaja, najprej v novo palačo v Potsdam, kamor pride v sredo zvečer. Vožnja v Görde sledila bo v soboto zjutraj.

Predsedništvo ogrske poslanske zbornice pri cesarju.

DUNAJ 15. Cesar je danes ob 10. uri predpoludne vsprejel v posebni avdijenci predsednika ogrske poslanske zbornice pl. Perczela in podpredsednika Jakabffyja.

Tisza na Dunaju.

DUNAJ 15. Ministerski predsednik grof Tisza dospel je danes zjutraj iz Budimpešte semkaj.

DUNAJ 15. Danes predpoludne je cesar v zasebni avdijenci vsprejel ogrskega ministerskega predsednika grofa Tiszo, kateri mu je poročal o tekočih stvareh.

Odpuščenje ogrskih vojakov-tretjeletnikov.

DUNAJ 15. »Armeeverordnungsblatt« objavlja naredbo vojnega ministra od 15. dec. 1903., tičejo se odpuščenja enega dela moštva zadajega prezenčnega leta pri onih četah in zavodih, ki dobivajo svojo dopolnitev popolnoma ali deloma iz dežel ogrske krone. Moštvo v aktivni službi pri pehoti, lovskih batalijonih, sanitetnih četah, pekovski branši, mornariči in nekkih drugih četah, se ima v polnem obsegu stalno poslati na dopust. Za sedaj je še nemogoče odpuščenje moštva od konjeništv, gorskega topništva in treuskih čet ter od vseh čet in zavodov, ki so nameščeni v okupiranih pokrajinah in v južni Dalmaciji.

Odpuščenje ima slediti dne 20. decembra t. l.

Izobrazba političnih uradnikov.

DUNAJ 15. Današnje izdaje naredbene lista ministerstva za notranje stvari priobčuje naredbo ministerskega predsednika kakor voditelja ministerstva za notranje stvari, z dne 30. novembra 1903., ki se bavi z izobrazbo mladih konceptnih uradnikov v politični upravnih službi. V naredbi se deželni načelnikom priporoča, naj o nameščanju mladih uradnikov pazijo na to, da bo istim dana prilika ne le seznaniti se s kolikor mogoče več vejami politične uprave v službi I. in II. instance, marveč, da se tudi seznanijo s razmerami dotične dežele in prebivalstva, v kar naj se pošiljajo v službovanje na različna okrajna glavarstva.

Smrt nadvojvodinje Klotilde.

DUNAJ 15. Za umrlo nadvojvodinjo Klotildo je odrejeno 12-dnevno dvorno šolovanje, od 18. do vstetega 29. decembra.

DUNAJ 15. Cesar odpotuje v petek ajutra v Budimpešto na pogreb nadvojvodinje Klotilde in se po pogrebu povrne zopet na Dunaj.

Aretovan ubijalec.

PLZENJ 15. Danes v jutro se je posrečilo prijati pobeglega ubijalec iz Dolana.

Pogajanja za trgovinsko pogodbo med Avstro-ogrsko in Italijo.

RIM 15. »Agenzia Stefani« javlja: Delegati za pogajanja glede sklenjenja provizorične trgovinske pogodbe med Avstro-ogrsko in Italijo se zopet v petek sestanejo na posvetovanje.

Odpozvanje japonskih vojaških atašejev.

RIM 15. Glasom vesti v listu »La Capitale« se v diplomatskih krogih jako komentira odpozvanje japonskih vojaških ata-

šejev pri velesilab. Japonski vojaški atašé v Rimu, polkovnik Kurada Torasuke odpotuje v Japan koncem t. m.

Iz francoske zbornice.

PARIZ 15. Zbornica je vsprejela celo vrsto zakonskih načrtov glede gradnje in poprav plovnikih kanalov ter glede poprav luk. — Med kanali, kateri se imajo igraditi, je tudi kanal od Marzelja do Rhonea in kanal med Rhoneo do Cette-a.

Parnik ponesrečil.

BOCEN 15. Salonski parnik »Depretis«, ki je v soboto obtičal na nekež skali v jezuru Garda in sicer med Manerbo in Sirmionom, še sedaj ni rešen.

Ponesrečen lloydov parnik.

CARIGRAD 15. O odplutju iz Carigrada se je lloydov parnik »Medea« pri rtu Kephez blizu Dardanel zaril v morsko dno. Ukrenilo se je takoj vse potrebno, da se parnik, ki se pa o tem ni prav nič poškoval, reši iz nevarnosti.

Nadejati se je, da se rešilno delo v najkrajšem času popolnoma posreči.

Z občnega in javnega zborna

političnega društva »Edinost« dne 8. decembra 1903 pri sv. Ivanu.

Govor delavca Frana Andrejčiča.

Slavni zbor! Dragi rojaki! Kdor je v sili in stiski, ta išče pomoči. Kdor je bolan, išče zdravila. Tudi mi smo bolni, ker trpimo na velikih krivicah, ki se nam gode. Italijani uživajo v obili meri vse, kar je potrebno za življenje, nam se odteza vse — tudi najpotrebnejše. Ne, pomotil sem se malo! Tudi mi tržaški Slovenci uživamo izvestne pravice: mi smemo plačevati davke in smemo pošiljati svojo kri na vojaške nabore. Tam ne vprašujejo, kdo si: ali si Italijan ali Slovenec?! Tam ti kličejo na kratko — tauglich! (Viharna veselost.) In meni prihaja včasih grešna misel, da še rajše zakriče »tauglich« Slovencu, ker vedo, da dobe zdravo kri. Sicer pa res ne poznam nobene pravice, ki bi jo uživali mi. Povsodi nas prezirajo in zapostavljajo, kamor se oziramo, vidimo vse možne napise, samo slovenskih ne! Nemei in Italijani imajo svoje šole za vsakim oglom. Mi prosimo že 20 let ene same šole in — prosimo brez vspeha. V tiste italijanske šole moramo tudi mi pošiljati svoje otroke, v tiste šole, kjer inozemce, otroke tujih podanikov obsipajo z darovi, za naše pa ni usmiljenja tudi če so bosji in nagji! Mi govorimo navadno, da je vlada kriva. To je res. Ali krivimo tudi mi sami, ker smo predobri, prepohlevni in preglasno — zvesti (Klici: Ker smo še preneumni!) Leta in leta že zahtevamo eno borno šolo. Vlagamo prošnje, dokazujemo zadostno število otrok in celo pozvali so nas bili že na komisijonelna izpraševanja. Vse zastoj: šole le nimamo. Naša beseda nič ne izda iz vzroka, ki sem jih že navedel. Če hočemo kaj doseči, moramo v svojem nastopanju posnemati naše nasprotnike! Mi povdarjamo vedno svojo zvestobo, naši nasprotniki — nasprotno. In posledica je: da se njim daje moč nad nami. Oni slikajo svojo trikoloro na zidove, oni pošiljajo svoje pozdrave v Italijo in — brčkone dobe skoro svojo visoko šolo. Mi pa niti ene borne ljudske šole ne moremo dobiti! Dovolite mi, da vam dam par primerov iz življenja: Mati ima tri sinove. Dva sta hudobna, eden je dober. Onima dvema ustreza mati, ker se boji, da si sicer sama vzameta. Če pa kaj zahteva oni mirni, mu odgovarja mati: Počakaj, nimam časa sedaj! Dobri sin čaka potrpežljivo nekoliko časa, a ko se oglša zopet, mu mati, ako je slabe volje, žuga — s šibo!

Avstrijska vlada pa je nasproti nam mati, ki je vsikdar slabe volje! Srečal si trojico pavov. Dva sta hudobna in koljeta, tretji je mirne narave. Prvih dveh se bojiš in gledaš, kako bi ju pomiril, tretjega pa odganjaš — z breo! Vidite torej, da smo tudi mi krivi, ker vedno prosimo — druge. Mi imamo vse polno društev. Dobiva-li katero njih kase podporo od strani kakega Italijana. V raznih italijanskih društvih pa je kar polovica naše krvi! In z denarjem, ki jim ga znašajo naši, nas nasprotniki potem tlačijo in proganjajo. Celo za agresivno društvo »Lega nazionale« žrtvujejo naši ljudje! Kdaj pa je še kak Italijan kaj daroval za družbo sv. Cirila in Metodija?!

Mi jih podpiramo in oni nas ravno zato smatrajo za ščave. Res, zadnji čas je, da odpremo oči in začnemo s skupnimi silami delo za svojo rešitev. Mi se preradi pi-

kamo med seboj tudi v očigled skupne nevarnosti. Tudi med Italijani je razporov, ali ko jim gre za skupno stvar so edini. Meni so znani n. pr. italijanski socialisti, ki so v zadnjih državnozbornskih volitvah očitno priznavali, da Hortis ni za to, a dr. Rybár da ima vse sposobnosti za posel poslanca, ali menili so: Hortis je naš in naša dolžnost je, da nastopimo za svojega! Zakaj se mi nočemo učiti od njih?

Še enkrat povdarjam: s prošnjami ne dosežemo nič. Mi moramo posnemati Italijane v načinu zahtevanja! Kar smejo oni, mora biti dovoljeno tudi nam. Kar je dobro in prav na njihovi strani, tega tudi nam ne bosta zamerjala ne Bog ne cesar! Pred vsem pa: bodimo zložni v nastopanju! V slogi je moč! Sloga jači, nesloga tlači!

Ta izvajanja priprostega delavca, govorjena gladko, sonornim glasom in žarkim akcentuiranjem, so bila spremljana po neprestanem odobravanju, a ob zvršetku je donelo govorniku vseobče pritrjevanje.

Med Ogrsko in Avstrijo.

V tem srditem boju imamo novo zanimivo fazo: prasko med avstrijsko gospodsko in ogrsko poslansko zbornico, ki se nam pa konečno predstavlja kakor dvoboj med Koerberjem in Tiszo. Dne 12. t. m. ja člen gospodske zbornice knez Windischgrätz — že to ime samo vzbuja zgodovinske reminiscence, ki delajo, da vsekakor pravemu Madjaru vskipjeva kri po žilah — stavlil interpelacijo glede vojaških koncesij, dovoljenih Madjarom. To priliko je porabil, ali brčkone naročil dr. Koerber, da je znova nastopil proti svojemu ogrskemu kolegi se svojimi filozofsko-državnopravnimi: razlaganji o pravicah obeh polovic cesarstva v skupnih stvareh. Povdarjal je posebno, da nagodbeni zakoni od leta 1867 se morejo spremeniti le v sporazumljenju obeh polovic in le ustavnim potom. Izlasti pa je razburil na Ogrskem se svojo izjavo, da glede vodstva in organizacije vojske ima odločiti le vladar in da koncesije, ki se imajo dovoliti Ogrom, niti niso definitivno določene. Že misel na kako delitev vojske je označal dr. Koerber kakor zločin na skupni monarhiji.

Te izjave so imele na Ogrskem učinek, kakor da je kdo vtil velik škaf olja v že goreči plamen. Silno je zaplapolalo; in kakor so čitatelji doznali že iz včerajnje brzobjavke, se je v poslanski zbornici oglasilo nad tucat govornikov vseh strank v srdit protest proti dru. Koerberju. Eden je bil huji od drugega v akcentuiranju madjarskega stališča glede vojske in vse se je zbralo okolo Tisze, čim je nastopil kakor nasprotnik dru. Koerberju. Nam ne dopušča prostor, da bi analizirali vsa ta izvajanja. Povdariti hočemo le par momentov iz govorov ministerskega predsednika in pa vodje opozicije, Košuta. V nastopu avstrijske gospodske zbornice vidi grof Tisza reminiscence tistega centralističnega duha, ki po vsej sili išča neko jednotnost monarhije, ki pa je prinesel nad monarhijo le neizmerno gorja!

(Vse res, popolnoma res. Ali kdo je pomagal vzdrževati ta nemški centralistiški in po nasilnem uniformiranju države stremež duh? Niso-li bili Madjari vsikdar zavezniki nemškega centralizma v Avstriji, ga niso-li ravno oni pomagali vzdrževati na življenju, ker so menili, da bo ta duh vedro dušil le slovenske narode?! Op. ur.)

Najznačilnejše na grofu Tiszi je bilo prizadevanje, da bi z voljo krone pokrival težnje Madjarov in da bi monarha samega potisnil v boj proti Koerberju. Tako je v odgovor na izjavo Koerberjevo — češ, da še ni definitivno določeno, koliko se ima privoliti Madjarom v vojski — povdarjal grof Tisza, da ne bi bilo združljivo z lojalnostjo in spoštovanjem do krone, ako bi dvomili na tem, da hoče ona pošteno in lojalno izvesti objubljenе reforme. V zaključku svojega govora je bil grof Tisza tako maliciozen, da je menil, da Košut, Barabas in vsa ta družba nimajo nikjer boljšega zaveznika, nego — v dru. Koerberju in vseh onih, ki bi hoteli pogodbo od leta 1867 tolnačiti v centralističnem zmielu.

Košut je govoril seveda same — meče proti »dunajski kamarili« in je menil, da je Ogrska v svojo največjo nesrečo spojena z Avstrijo. S tem, da dr. Koerber v enomer provocira govorniške dvoboje s svojim ogrskim tovarišem, s tem postaja razmerje med obema državama le smešno. Izlasti je postal Košut vehementen, ko je zavračal očitanje Koerberjevo o zločinu na skupni

monarhiji! Kaj tacega da si upa Koerber, ki ne zastopa nobene stranke, nobenega naroda, nikogar, razun svoje — nevednosti.

V tem tonu so bila koncipirana izvajanja vseh govornikov. Ali po našem mnenju je najvažnejši moment v vsej tej kanonadi proti dru. Koerberju v tem, da vidimo tudi na tem slučaj, kako jedine in enodušne so vse stranke na Ogrskem ko gre proti avstrijski polovici. Od skrajnega vladnega do skrajnega krila Košutoveev so vsi ena misel, ena falanga. Tej epizodi v veliki borbi med Avstrijo in Ogrsko pripisujejo v Budimpešti tolik pomen, da so uverjeni, da sedaj mora eden pasti: ali Tisza ali Koerber. Brčkone da pride do odločitve že povodom tega zasedanja delegacij. Sodijo pa, da oni, ki pade, bo — Koerber. Pa je res čudno, čemu je začel dr. Koerber se svojimi modrovanji o pravicah obeh polovic zvoniti potem, ko ves svet vidi, da mu je toča že pobila pozicijo! Madjari so dosegli, kar so hoteli doseči! In kar so dosegli, je definitivno doseženo ter se bo dalje razvijalo tako rekoč avtomatično! Zato ni bila od strani Košutove stranke nikaka žrtev, ko je privolila v pakt s grofom Tiszo; saj to je velika etapa do nje popolne zmage.

Avstrija, Srbija, Bolgarska.

V ponedeljek ob 1. uri popoldne je vsprejel avstrijski cesar srbskega odposlanca dra. Vujića, in bolgarskega odposlanca Gešova. Dr. Vujić je dobil baje iz Belegrada nalog, naj na tej avdijenci zaprosi cesarja, da bi avstro-ogrski poslanik v Belemgradu, Dumba, ne nastopil namerjanega daljšega dopusta, ker bi bila predstoječa odsotnost skoro vseh zastopnikov vevlasti v veliko zadrego za kralja Petra. Cesar je vsprejel zastopnika Srbije jako prijazno.

Bolgarski zastopnik pa je prinesel cesarju lastnoručno zapečaćeno pismo kneza Ferdinanda. Vsebine pisma seveda ne dozna širši svet. Ob sedanjih rusofobnih vladnih politikih na Bolgarskem pa je opravičeno domnevanje, da išče bolgarska vlada na Dunaju zaslombe proti — Petrogradu. To domnevanje je opravičeno tudi po izredno laskavem vedenju nemškega čifatskega novinstva nasproti sedanjim oficijelni Bolgarski. Drugo vprašanje pa je, da-li se odločilo dunajski krogi še enkrat dade zavesti v to, da balkansko politiko monarhije naslonijo le na lepe oči kakega eksotičnega kneza in njegove vlade, mesto da bi iskali zaslombe v narodih samih? Ali se ni ta zmota avstrijske diplomacije že dovolj maščevala na interesih in na ugledu monarhije?!

Iz italijanske komore.

V predvčerajšnji popoldnanski seji italijanske komore so prišli v razgovor tudi dogodki v Inomstu. In sicer je državni podtajnik Di Sant-Onofrio odgovarjal na interpelacijo poslanca Gattorno, ki je očital italijanski vladi nje vedenje nasproti demonstracijam po Italiji v protest proti dogodkom v Inomstu. Rečeni podtajnik je odgovarjal, da vlada ni mogla dovoljevati demonstracij, naperjenih proti državi, ki je v prijateljstvu in zvezi z Italijo. Patrijotična čustva, da naj se ne manifestujejo s hrupnimi izgreidi, ampak manifestujejo naj se z vedenjem, ki je vredno resnosti italijanske mladine. Na to je zastopnik vlade vzel — v svojo obrambo organe javne varnosti in je zatrjal, da isti na vršenju svoje naloge niso segali predaleč. Ako bi se bile dogodile kake zlorabe, izročili bi se dotičniki sodni oblasti.

Če pomaknemo svoje oko nekoliko bliže k tej izjavi, zapažamo takoj znani hinavski obraz oficijelne Italije. Obsoja hrupne izgrede, da bi s tem dokazovala svojo neoporečno lojalnost nasproti naši monarhiji. Potem pa povdarja, da patrijotična čustva treba manifestirati mirno resnostjo. Torej so bila to, kar so manifestirali dijaki po Italiji, vendar le »patrijotična čustva«! En poklon Avstriji — drugi pokloni Avstriji sovražni mladini! Ena roka pritiska iredento nazaj — druga jo gladi, češ: saj stvar ni tako resno mišljena! Usta govore proti demonstracijam, a hitro na to namežikuje oko: ne razgrevajte se toliko, saj je tudi vlada — z Vami! Ne povdarjamo tega, ker se morda razgrevamo radi znanih demonstracij po Italiji. In presvobodoljubni smo in prevdani načelu jedneke pravice za vse, da bi nam moglo prihajati niti na kraj misli, da bi hoteli kakor si bode opravičevati ali olepševati divjastva v Inomstu. Mi priznavamo marveč,

da je ogorčenje na italijanski strani povsem opravičeno, a ob enem tudi ne menimo, da bi se ta opravičenost smela raztezati le tako daleč kolikor sezajo avstrijske meje. Kar spajajo srca in kri, to se ne daje ločiti po kakih državnih, političnih ali zemljepisnih mejah. Kar se nam gabi in kar je vredno žigosanja, je le tista neiskrenost, tista savratnost, ki je že v navadi oficijelni Italiji vsikdar, kadar je siljena po dogodkih, da govori o svojem razmerju do naše monarhije z ene, in do iredentističnega programa z druge strani.

Dnevne novice.

Povišanje. Profesor dr. Ludovik Moser na tukajšnjem državnem gimnaziju je povišan v VII. plačilni razred.

Trst in Ljubljana. V Trstu nabiramo že precej časa za bedne makedonske brate in tržaška cenzura ni imela nobenega prigovora proti predavanju g. Orlovca o položaju v Makedoniji.

V Ljubljani pa je vlada prepovedala tako predavanje, a sedaj je — kakor čitamo v »Slovenec« — prepovedala nabiranje milodarov.

In vendar — če nas spomin ne moti — sta Trst in Ljubljana v eni in isti državi, pod eno in isto dinastijo, pod eno in isto ustavo, pod enim in istim zakonom! Od kod torej ta razlika v postopanju vlade v dveh sosednjih pokrajinah v isti državi in v isti stvari. To razliko si ni možno tolmačiti drugače, nego tako, da je v jedri teh pokrajin, v Trstu, prebivalstvo obeh narodnosti se svojim resolutnim nastopanjem nekoliko ohranilo slavno vladno od tesnosrčnosti in jo prisililo v spoštovanje svobode državljanov, dočim lokalna vlada v oni drugi pokrajini še ni bila deležna take kure. In zakaj je ni bila deležna?! Ali da govorimo konkretnije: zakaj je uverjen slavn baron Hein, da sme poljubno pometati po Ljubljani s svobodo slovenskih državljanov?! Odgovor na to vprašanje bi bržkone provzročil zopet, da bi kdo videl v — našem odesu — solzo! Konstatujemo torej le golo dejstvo: ob priliki, ko naj bi se tudi mali naš narodič s činom bratoljubja predstavil svetu, smo v Trstu deležni več svobode, nego-li v Ljubljani!!

Vprašanje gradbe novega pristanišča v Trstu pride dne 21. t. m. zopet v razpravo v industrijalnem svetu, ki se rečenega dne snide na Dunaju. V seji predloži posebni določeni pododsek svoje poročilo. Tem povodom je tržaška skupina zveze industrijalcev Avstrije odposlala uradu industrijalnega sveta na ministerstvu za trgovino nastopno brzojavko, s katero radostno pozdravlja iniektivno vlade glede načrta za pristanišče pri sv. Andreju in prosi vlado, naj vstraja pri svoji veliki zasnovi. Z ozirom na nujne potrebe industrije, naj dela na to, da bo zasnova izvršena čim prej.

Sledajič zahteva tržaška skupina, naj se o oddajanju del kolikor le možno upoštevajo lokalne industrije in obrti.

Italijanska trikolora na — redarstvenem posloppju. Predvčerajšnjim predpopudne je bila došla v naše uredništvo neka oseba, ki nam je sporočila, da so v noči med nedeljo in ponedeljkom neznane roke namazale pročelje redarstvene palače v ulici Machiaveli z — barvami italijanske zastave. Ker pa nobeden predvčerajšnjih listov ni nič omenil o tem, smo se bali, da nas hoče dočienik mistificirati in smo molčali tudi mi. No, iz večerajšnjih listov smo doznali, da ni bila mistifikacija. Tudi »Piccolo« omenja ta dogodek v celih — 7 vsticah. Umejeemo njegov malce sitni položaj. Subvenciji od strani avstrijske vlade bi bil prav za prav dolžan, da bi vsaj na rahlo obsodil ta čin; onim drugim podporam in zvezam pa bi bil zopet dolžan — nasprotno! V tem položaju dvojnih subvencij si misli »Piccolo«: previdnost je koristna reč! — in ne pravi ne tako, ne tako, da bi mu pozneje ne očital kdo, da je rekel tako in tako!

Mi Primorci smo specialiteta v avstrijski državi in specialiteta na tej specialiteti so listi — z dvojnimi subvencijami!

Vojaška vest. Rezervisti letnika 1893 (izvzemši one, ki so služili v vojni mornarici), ki z dnem 31. decembra 1903. prestopijo v deželno brambo, so pozvani — ne glede na to, ali so pristojni v Trst ali ne —, da tekom meseca januarja 1904 pridejo na magistrat po vojaško knjižico, ker bi jih sicer zadela denarna globa in eventualno zapor. Zglasiti se je v vojaškem oddelku magistrata, Via Muda vecchia št. 2, III. nd.

Za macedonske begunce so nadalje darovali:

Dr. Henrik Tuma, odvetnik Gorica 4 K 40 št., Bernard Benko 1 K. Prej izkazanih 702 K 43 stot., skupaj 707 K 83 st.

Tržaška ženska podružnica priredi v nedeljo ob 4. uri popoldne »Božičnico« v Rocolu. Vabi se že naprej slavno občinstvo na obilo udeležbo. — Program priobčimo svoječasno.

Kaznjenci iz Dalmacije. Včeraj je dospel v Trst iz Dalmacije z Lloydovim parnikom »Almissa« 21 obsojencev, ki imajo nastopiti svojo kazen. Možkih obsojencev je 15, mej njimi se eden obsojen na dosmrtno ječo, dočim znašajo kazni ostalih 14 obsojencev nič manje, nego 78 let. Ženskih je 6 ter znašajo njihove kazni 25 let. Moški bodo šli v kopersko kaznilnico a ženske v begunjsko žensko kaznilnico.

Poskus samomora. Včeraj v jutro se je hotela vreči z okna na cesto kuharica Viktorija Mervej iz Koroske, službujoča v ulici Miramar št. 17. K sreči so jej njeni gospodarji pravočasno zabranili izvršiti to namero ter so jo potem spremili na redarstveni inšpektorat v ulici Belvedere. Od tu so telefoničnim potom poklicali zdravnika se zdravniške postaje, kateri je takoj odredil, da je bila Mervej odvedena v opazovalnico.

Povodom božičnih praznikov razglašata tukajšnje poštne in brzojavno ravnanjstvo:

1. Radi izredno pomnoženega prometa v tej dobi je pripraviti, da se poštne pošiljke, ako se hoče, da jih naslovljene udobi pravočasno, ne oddaja se le prav zadnje dni pred Božičem na pošto, marveč že nekaj dni popred.

2. Pošiljke, o katerih se želi, da bi bile onega dne odpravljene, katerega so bile prišle na pošto, oddajati je v božični dobi najpozneje do 2 ur pop. Pozneje oddane pošiljke se bodo odpravljale še le naslednjega dne.

3. Posebno pozornost je obračati na to, da so pošiljke dobro zavite in zaprte, ter da je naslov na istih dobro prihrvščena. Za male pošiljke z manjšo težo (do 3 kg.), katerih vsebina ne trpi vsled pritiska in ne izpušča maščobe ali vlažnosti, in ki niso namenjene daleč, zadostuje, da so zavite v močan papir in trdno privezane. Veče in teže pošiljke, potem take, ki se pošiljajo v oddaljene kraje, in slednjč one, v katerih se nahajajo predmeti, ki se lahko razbijejo, ali ki puščajo maščobo in vlažnost, morajo biti ozirom na vsebino, obsežnost, težo in vrednost vsaj večkrat zavite v močan papir, ali močno platno, oziroma morajo biti spravljene v košaricah, zabojčkih itd. Zaklopnice (škatlje) iz lepenke, osobito takozvani poštni kartoni so dovoljeni, če nimajo znakov poškodbe. Divjačino, ki ne krvavi več, sme se pošiljati v posamičnih komadih nezavito, vendar je bolje, da se opusti, ker se naslovi takih pošiljk lahko izgubljajo. Pošiljke z vsebino, ki se lahko razbije, se imajo označiti na zavoju razložno se znamenjem stekla. Pri pošiljkah z lahko spridljivo vsebino naj se napiše na spremnici dostavek »se naglo pokvarja« ter naj se ta dostavek krepko podčrta z modrim ali rudečim svinčnikom. Zavitek mora biti tako trdno zaprt, da se brez poškodovanja zapore ne more do vsebine. (Zvršetak pride.)

Požar na ladiji. Predvčerajšnjim je dospel v naše pristanišče parnik »Abbazia«, naložen oljem in drugim blagom. Mej vožnjo iz Savana, oziroma Madere in Barcelona se je bil pojavil na parniku ogenj, katerega so — kakor so menili — udušili po velikem naporu. Predvčerajšnjim pa, malo pred prihodom v Trst, so opazili, da ogenj ni bil udušen in da še opazi. Pristaniške oblasti so ukrenile vse potrebno, da se ogenj uduši. Iz previdnosti pa je odrejeno vse potrebno za slučaj, ako bi se zopet pojavil ogenj.

Najden dežnik. Po predstavi »Marijane« v Barkovljah, nšel sem med iskanjem svojega orodja en dežnik. Kdor ga je pustil tam, naj pride k meni ponj: Josip Rože, mizar v ulici Zovenzoni, št. 4.

Aretovanje. Valed tiralnice tukajšnjega deželnega sodišča je bil včeraj aretovan 27-l. trgovski agent Edvard Vascotto iz Pirana. Tožen je nekega velikega poneverjenja, zakriviljenega v Trstu.

Porotno sodišče.

Včeraj se je vrnila kazenska obravnava proti 22 letnemu Hektorju Zanni iz Trsta, radi zločina tatvine.

Predsedoval je sod. svet. Pederzoli; votalanta sta bila sod. svet. Codrig in Rismondo; državno pravdnštvo je zastopal dr. Clarici a branil je toženca odv. dr. Breiter.

Obtožnica sloni na sledečem dogodku: Dne 26. septembra je blagajnik tvrčke Faccanoni in dr., g. Josip Carpeggiani, poslal slugo iste tvrčke, Petra Pellici, naj gre na avstro ogrsko banko, da mu tam izplačajo ček za 5000 kron. Blagajnik avstro-ograke banke g. Izak Jožef Tarabocchia se je pa pomotil pri izplačevanju čeka ter odšel slugi 6000 kron, mesto 5000. Sluga Pellici je nesel denar v urad tvrčke Faccanoni. Tu je v pričro uradnika Hektorja Zaani prešel prejeti denar ter o tem konstatoval, da je bil prinesel 6000 K. A on se ni spodtkikal nad tem, ker je mislil, da je bil morda ček za 6000 K, ne pa za 5000, kakor je mislil poprej.

Takoj zatem je pa bil Pellici poklican k gospodarju, kamor je šel pustivši denar na mizi.

Ko je pozneje blagajnik Carpeggiani prejel denar ter istega prešel v pričro sluga Pellici, je dejal:

»Že prav, pet tisoč kron.«
»Kako pet tisoč«, vprašal je Pellici.
»Kaj ni bil ček za šest tisoč?«

»Ne! Samo za pet tisoč«, odgovoril mu je blagajnik.

Stvar je za hip ostala pri tem, a pozneje je blagajnik avstro-ograke banke, g. Tarabocchia, reklamiral pri tvrčki Faccanoni 1000 kron, katere je bil preveč izplačal.

Pellici je potrdil, da je prejel 6000 K a Carpeggiani trdi, da je prejel le 5000 K. Manjka torej 1000 K. Teh 1000 kron pa ni mogel vzeti nikdo drugi, nego Zanni, ki je bil ostal sam v sobi, kjer je bil sluga pustil denar, mej tem ko je bil šel k gospodarju. Valed tega je bil Zanni aretovan, ter je moral večeraj odgovarjati radi zločina tatvine, predvidevne v §§ 171, 173, 176-II b, 179 kaz. zak., kaznjivega po zadnjemu navedenih paragrafov.

Toženec je v svojem zasljanju tajil skozi in skozi, da bi si bil on prisvojil onih 1000 kron. Priznal je, da je ostal nekoliko hipov sam v sobi, kjer je bil Pellici pustil denar, toda on da se denarja niti ni dotaknil.

Kakor priče so bili zasljšani Peter Pellici, ki je izjavil, da on ne ve, kako da je izginilo onih 1000 kron ter da on ne dolži nikogar; Izak Jožef Tarabocchia, ki je potrdil, da je izplačal 1000 kron preveč; Fran Viezzoli, Fran Velk, Josip Carpeggiani, Leopold Montanari in Alfred Waldeck. A nobena teh prič ni dejala, da je videla Zannija, ko si je prisvojil denar.

Ob 2. uri popoldne je bila razprava prekinjena do 4. ure popoldne. V nadaljevanju razprave sta bila še zasljšana kakor priče Josip in Peter Faccanoni a zatem so bile prečitane nekatere listine.

Na to je sodni dvor stavil porotnikom eno samo vprašanje. Za tem je govoril zastopnik državnega pravdnštva, kateri je utemeljeval obtožbo ter dokazoval, da nihče drugi ni ukradel onih 1000 kron nego Zanni. Sledil mu je branitelj, kateri je pa izpodbil izvajanja svojega predgovornika ter dokazoval ravno nasprotno, t. j., da je Zanni nedolžen. Braniteljev govor je bil pa tako prepričevalen, da so porotniki po par minut trajajočim posvetovanju zanikali z vsemi 12 glasovi stavljeno jim vprašanje.

Na podlagi tega pravoreka je sodni dvor Zannija oprostil obtožbe. Zanni je bil takoj spuščen na svobodo.

Trgovina.

Borzna poročila dne 15. decembra.

Tržaška borza.

Napoleoni K 19.07—19.09 $\frac{1}{2}$, angleške lire K 23.94 do 23.98, London kratak termin K 239.40—239.45, Francija K 95.10—95.35, Italija K 95.15—95.45, italijanski bankovci K 95.20—95.50, Nemčija K 117.05—117.35, nemški bankovci K 117.05—117.35, avstrijska ednotna renta K 100.70—101.00, ogrska krona renta K 99.—99.30, italijanska renta K 101.80—102.10, kreditne akcije K 685.—688.—, državne železnice K 677.—680.—, Lombardi K 89.—91.—, Lloydove akcije K 793.—799.—, Srečke: Tisa K 330.—333.—, Kredit K 475 do 484, Bodenredit 1880 K 293.—297.56, Bodenredit 1889 K 289.—293.—, Turške K 137.—do 139.—, Srbske 2% — do —.

Dunajska borza ob 2. uri popol:

Državni dolg v papirju	včeraj	danes
„ „ v srebru	100.75	100.75
Avstrijska renta v zlatu	120.60	100.70
„ „ v kronah 4%	100.80	100.80
Avst. investicijska renta 3 $\frac{1}{2}$ %	93.15	93.05
Ogrska renta v zlatu 4%	119.—	119.—
„ „ v kronah 4%	99.15	99.05
„ „ renta 3 $\frac{1}{2}$ %	91.35	91.25
Akcije nacionalne banke	1614.—	1619.—
Kreditne akcije	687.50	685.25

London, 10 Lstr.	239.55	239.40
100 državnih mark	117.15	117.15
20 mrsk	23.42	23.43
20 frankov	19.06	19.06
100 ital. lir	95.30	95.30
Cesarski cekini	11.32	11.32

Pariška in londonska borza.

Pariz. (Sklep.) 3% francozka renta 98.57, 5% italijanska renta 104.35, španska exterior 88.95, akcije otomanske banke 604.

Pariz. (Sklep.) Avstrijske državne železnice —, Lombardi 92.—, unificirana turška renta 89.75, menjice na London 251.75, avstrijska zlata renta 102.60, ogrska 4% zlata renta 102.75, Länderbank —, turške srečke 133.25, pariška banka 11.33, italijanske meridionalne akcije 712.—, akcije Rio Tinto 12.60. Vzdržana.

London. (Sklep.) Konsolidiran dolg 89 $\frac{1}{2}$, Lombardi 3 $\frac{1}{2}$, srebro 25 $\frac{1}{16}$, španska renta 88 $\frac{1}{4}$, italijanska renta 103 $\frac{1}{2}$, tržni diskont 3 $\frac{1}{4}$, menjice na Dunaju 24.24, dohodki banke —, izplačila banke —. Trdna.

Tržna poročila 15. decembra.

Budimpešta. Pšenica za april K 7.69 do 7.70, za oktober do 7.58 do 7.60. Rž za april K 6.56 do 6.57, za maj — do —, Oves za april K 5.47 do 5.48, za maj k — do —. Koruza za maj K 5.16 do 5.17.

Pšenica: ponudbe srednje —; povpraševanje: slabo, mirno; prodaja 17.000 met st. nesprenjeno. Druga žita nesprenjeno. Vreme: Oblačno.

Hamburg. (Sklep pop.) Kava Santos good average za december 34.—, za marec 34 $\frac{1}{4}$, za maj 35 $\frac{1}{2}$, za september 36 $\frac{1}{2}$, vzdržana; kava Rio navadna loco 31.34, navadna reelna 35.38, navadna dobra 34.42.

Havre. (Sklep.) Kava Santos good average za tek. mesec po 50 kg 41.25 frk, za marc 42.25 frk.

Hamburg. (Sklep.) Sladkor za december 16.80, za januar 17.—, za marec 17.40, za maj 17.70, za avgust 18.10, za oktober 18.30. Stanov (Vreme: megla).

London. Sladkor iz repe surov 8 $\frac{1}{2}$ Sh, Java 9.04 $\frac{1}{2}$ Sh. Mirno.

Sladkor, tuzemski. Centrifugalpile, promptno K 64.50 do 66.—, za september K — do —, dec.-avg. 64.50 do 65.75, Concassé in Melispile promptno K 69.50 do 70.—, za sept. K — do —, dec.-avg. 67.30 do 67.80.

New-York. (Otvorenje.) Kava Rio za bodoče dobave. Vzdržano; 5 in 10 st. znižanja.

Pariz. Rž za tekoči mesec 15.—, rž za januar 15.—, za januar-april 15.—, za marec-junij 15.— (mirno). — Pšenica za tekoči mesec 20.60, za januar 20.75, za januar-april 20.75, za marec-junij 20.75 (stanov). — Moka za tekoči mesec 28.10, za januar 28.15, za januar-april 27.95, za marec-junij 27.85 (stanov). — Repično olje za tekoči mesec 53.25, za januar 53.25, za januar-april 53.25, za maj-avgust 53.— (mirno). Spirit za tekoči mesec 45.—, za januar 45.—, za jan.-april 45.25, za maj-avgust 44.— (trdno). — Sladkor surov 88 $\frac{1}{2}$ uso nov 22 $\frac{1}{4}$ —23 (mirno), bel za tekoči mesec 25.62 $\frac{1}{2}$, za januar 25.87 $\frac{1}{2}$ (mlačno) za januar-april 26.12 $\frac{1}{2}$ za maj-avgust 27.— rafiniran, 57—57 $\frac{1}{2}$. — Lepo.

Trgovina se zaklanja praščiči.

Včeraj je bilo pripeljanih na trg 87 praščičev. Kupčija je bila zelo slaba in se je le nekaj prodalo po K 115. V zalogi je ostalo okoli 150 praščičev. Radi nenavadno gorkega južnega vremena je konsum pičal in malo povpraševanja po blagu, vsled česar je bila dosedaj trgovina s tem predmetom nenavadno malo razvita.

Tovarna pohlštva

Aleksander Levi Minzi

— ulica Tesa št. 52. A. —
(v lastni hiši.)

ZALOGA:

Piazza Rosario (šolsko poslopje).

Cene, da se ni batl nikake konkurenco.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Iustrovan cenik brezplačno in franko.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
 X Svoji k svojim! X
 X ZALOGA X
 X pohištva X
 X dobro poznane X
 X tovarne mizarske zadrge v Gorici (Solkan) X
 X vpisane zadrge z omejenim poroštvom X
 X prej Anton Černigoj X
 X Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario) X
 X št. 1. hiša Marenzi. X
 X Največja tovarna pohištva primorske dežele. X
 X Soladnost zajamčena, kajti les se osuši X
 X v to nalašč pripravljenih prostorih s tem X
 X peraturo 60 stopinj. — Najbolj udobne, X
 X modern sestav. Konkurenčne cene. X
 X Album pohištva brezplačno. X
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

GRLOBOL, KAŠELJ, NAHOD, UPADAJE GLASU, KATAR itd. ozdravite z večkrat odlikovanimi

Pastiglie Prendini.

Nad 40 leten vspeh.

Izdeluje P. Prendini, lekarničar v Trstu. Neobhodno potrebne za govornike, pevce itd.

Varovati se pred ponarejanj ter zahtevati vedno „Pastiglie Prendini“, koje se prodajajo v lekarni Prendini in v vseh boljših lekarnah vsake dežele.

Sprejema zavarovanje človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fond **25.000.000 K.** Izplačane odškodnine: **75.000.000 K.**

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

VSA POJASNILA DAJE:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12.

Zavaruje poslopja in premičnine prito požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder postuje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokoristne namene.

Varstvena znamka: **SIDRO.**

LINIMENT. CAPSICI COMP.

iz Richterjeve lekarne v Pragi

priznana izvrsno, bolečine blažec mazilo; dobiva se po 80 stot., 1.40 K in po 2 K po vseh lekarnah.

Pri vkupovanju tega povsod priljubljenega domačega zdravila na se pazi edino le na originalni steklenice v zavrtkih z našo varstveno znamko „SIDRO“ z Richterjeve lekarne in le tedaj je gotovo, da se sprejme originalni izdelek.

Richterjeva lekarna pri slemu v Pragi
I. Elizabetine ulice 5.

Kašelj - Katari

Dobroznane katramnate paštilije Ravasini, koje se izdelujejo z izvlečkom kemično čistega norveškega katrama, imajo same na sebi že medicinalno moč, dobro zdravijo vsakovrsten kašelj, vse bolezni dihalnega organa ter zlasti odpravijo katere, bronhijalne, želodčne in črevesne zaslizeja.

Ena skatljica z navojilom **80 stot.** Zahtevati je le paštilije z vzganim imenom „Ravasini“ ter zavračati vsakovrstna ponarejanja. Po pošti pošilja proti povzetju najmanj 3 skatljice.

Glavna zaloga: Lekarna Ravasini v Trstu.

Vdobjavajo se v TRSTU v lekarnah: Antoniazio Škedenj, Bisoletto Ponterosso, Gmeiner ulica Giulia, Jevoniti ul. Caserma, de Leitenburg pri javnem vrtnu Leitenburg trg S. Giovanni, Piccioli Barr. vecchia, Serracalo ul. Pesce, Sattina Corso, Vidali & Vardabasso pri sv. Antonu nov.; v GORICI: Cristofolotti in Pontoni; na REKI: Pradam in Schindler, in v glavnih lekarnah v Avstrio-Ogerskeje.

Andemo de Franz.

V dobroznani gostilni »Andemo de Franz«
v ulici Geppa št. 16.

se toči:

fino vipavsko belo	po 40 nvč.
za na dom	» 36 »
istrski teran I. vrste	» 36 »
za na dom	» 32 »
nad 10 litrov	» 28 »
dalmatinsko I. vrste	» 36 »
za na dom	» 32 »
nad 10 litrov	» 28 »

Priporoča se krčmarjem in trgovcem za prodajo na debelo, slavnemu občinstvu pa za mnogobrojni obisk. Na razpolago so vedno topla in mrzla jedila. Kréma je odprta vsak večer do polnoči.

Udani
Josip Furlan,
krčmar.

Anton Skerl

mehanik

Piazza delle Legna 10. (hiša Caccia).

Gramofoni, fonografi, plošče in cilindri za godbo v velikem izboru.

Internacionalna godba in petje.

Vse po cenah, da se ni bati konkurence.

Specijaliteta:

➔ Priprave za točenje piva. ➔

NB. V olajšanje nakupovanja se prodajajo vsi predmeti tudi na mesečne obroke.

Zlatar

DRAGOTIN VEKJET

(C. Vecchiet).

TRST. — Corso št. 47. — TRST.

Priporoča svojo na novo stvorjeno prodajalnico zlatnine, srebrnine in žepnih ur. — Sprejema vsakovrstne poprave zlatih in srebrnih predmetov ter žepnih ur. Kupuje staro zlato in srebro. Cene zmerne.

BANKA UNION

V TRSTU

se peča z vsemi bančnimi in menjalnimi posli kakor:

a) Vsprejema uplačila na tekoči račun ter se obrestuje:

Vrednostne papirje:

po 2³/₄% takoj
» 3% na 6 mesecev
» 3¹/₂% na 1 leto

Napoleone:

po 2¹/₂% na 6 mesecev
» 2¹/₂% na 1 leto

b) Za giro-conto daje 2¹/₄% do vsakega zneska izplačuje se do 40.000 K a cheque; za večje zneska treba avizo pred opoldansko borzo. Potrdila se dajejo v posebni uložni knjižici.

c) Zaručana se za vsako uplačilo obresti od dne uplačila in naj se je to zgojilo katero si boji uradnih ur.

Sprejema za svoje conto-currentiste inkase in račune na tukajšnjem trgu, menjice za Trst, Dunaj, Budimpešto in v drugih glavnih mestih; jim izdaja nakaznice za ta mesta ter jim shranjuje vrednostne papirje brezplačno.

d) Izdaja vrednice neapeljske banke, plačljive pri vseh svojih zastopnikih.

e) Kupuje in prodaja vsakovrstne vrednostne papirje ter iztirjava nakaznice, menjice in kupone proti primerni proviziji.

A. HUBMAN

TRST Corso št. 19. TRST.

Rokovice glaeč, prve vrste za gospe, 2 gumba po . . . . . gld 1.—
3 gumbi po . . . . . gld 1.20

Rokovice iz švedske ali bele kože za prati, 3 gumbi po . . . . . gld 1.20

Rokovice glaeč z volneno podlago za gospe . . . . . gld 1.60

Rokovice od čiste volne . . . . . gld —.80

Rokovice glaeč za gospe (angleške vrste) po . . . . . gld 1.30 do 1.40

Rokovice pristne angleške po . . . . . gld 1-80

Rokovice za častnike gld 1.10, počastnike 70 novč.

Rokovice angl. od kože . . . . . gld 1.80

Rokovice glaeč, dvojni šev 1.40

Izbor kravat najnovjše mode.

„Ciprija Parizien“ prah za gospe tvrdke Kiehlhauser v Gradcu po 10 novč zavitek.

Pranje in popraviljanje rokavic v 24 urah.

NB. Rokovice se poskušajo ter sprejemajo naročbe po meri.

Odlikovana v Rimu se z zlato kolajno in zaslužnim križcem --

IVAN ANGELI

ulica Canale št. 5. (nasproti cerkve sv. Antona novega.)

Edini specialisti za izdelovanje zidarskih in slikarskih čopičev; lastna specialiteta čopičev za barvanje s pokostjo.

Pleteni naslanjači francoskega sestava in nedosežne kakovosti.

Se ne boji nikake konkurence glede zmernih cen kakor tudi izvrstnega izdelka.

Čuvati se je dobro da se ne zamenja moja trvrka s konkurenti jednakega imena.

Assicurazioni generali

V TRSTU.

(Društvo ustanovljeno leta 1831.)

To društvo je raztegnolo svoje delovanje na vse veje zavarovanja, posebno pa: na zavarovanje proti požaru, zavarovanje po morju in po kopnem odposlanega blaga in zavarovanje na življenje.

Društvena glavnica in rezerva dne 31. decembra 1893. . . . . gld. 58.071.673-84

Premije za poterjati v naslednjih letih 30.541.700-64

Glavnica za zavarovanje živcaja do 31. decembra 1894. . . . . 169.929.625-03

Plačana povračila:

a) v letu 1894. . . . . 9.737.614-48

b) od začetka društva do 31. decembra 1894. . . . . 292.401.706-51

Letni računi, izhaz dosejaj plačanih odškodovanj tarife in pogoje za zavarovanja in sploh vsa natančna pojasnila se dobe v Trstu v uradu društva Via della Stazione št. 88/81 v lastnej hiši.

Ure od elektr. plaque zlata.

Samo 16 K

Kdor želi imeti natančno uro, naj si naroči zaupno pristno genfsko remont. uro od 14 karat. plaque zlata, koja ura je bila na zadnji pariski razstavi odlikovana z največjim darilom. Te ure imajo neprekosljiv preelzjski tek, katerega jamčimo pisмено za 3 leta. Okrov ure obstoji iz treh odskočljivih pokrovec (savonette) je krasno opremljen, fino vdolben in graviran, modernega orkega facona napravljen z novoiznajdeno popolnoma nespremljivo američansko goldin kovino in vrhu tega še prevlečen potom elektr. s 14 karat. zlatom. Ta ura se ni ne razloži od pristne zlate ki velja 200 K ter so tako: zlate in edino nadomestilo zlatih ur, ker obdrže svojo vrednost. Da se te ure razširijo, smo cenno močim in ženskim uram postavili le na K 16.— franko poštnine in carine (prej so stale K 35.—). K vsaki uri dodaj se etvji.

Krasna moderna veržica za moške ali ženske (ob jednem tudi za okoli vratu) od plaque zlata K 5.—, 8.— in 12.—.

Vrsko ure, koja ne ugaja, se sprejme nazaj, tedaj nikak rizik.

Svetovna znanost naše tvrdke kakor tudi vsak dan dohajajoča priznalna pisma in nekudna naročila jamčijo za resničnost tega, kar oznanjamo. Pošiljanje se vrši po povzetju ali predplačilu dotičnega zneska. Naročbe se imajo pošiljati na sodno protok. tvrdko M. FEITH, Dunaj, VII., Mariahilferstrasse 38.

• Zaloga švicarske tovarne za ure „Chronos“.

• Za praznike! •

➔ Najboljše obuvale ➔

po najugodnejših cenah se dobiva le

Julij Romanelli

TRST — Corso št. 12 — TRST

Veliki izbor angieških čevljev za moške od gld. 3.10 naprej rum. „ „ „ 3.30 „

Specialiteta obuvol za dečke.

• Za praznike! •

Urar F. Pertot Trst ulica della Torre bianca Prodaja srebrne ure od 3 gld. naprej, zlate ure od 8 gld. naprej. Izbor stenskih ur, regulatorjev i. t. d. Popravlja vsakovrstne ure po jako zmerni ceni.

Prodajalnica izgotovljenih oblek

„Alla Città di Trieste“

tvrdke

EDVARD AL ASCH

Via Torrente št. 40

nasproti gledališču „GOLDONI“

s krojačnico, kjer se izvršujejo obleke po meri in najugodnejših cenah. V prodajalnici ima tudi zalogo perila za delavski stan po izvenredno nizkih cenah. Izbor boljših in navadnih snovij.

➔ VELIKI IZBOR ➔

izgotovljenih hlač za delavce

kakor tudi blaga za hlače, ki se napravijo po meri.

Avtorizovana krojačnica.

VEČJA TRGOVINA

v Gorici

išče

kontoarista večšega slovenskega, italjanskega in nemškega jezika ter američanskega knjigovodstva. Ustop takoj. Plača po dogovoru

Ponudbe pod »Kontarist« na upravo lista »Edinost«

Pozor!

Prodajam po jako nizkih cenah specerjasko-jedilno blago iz prvih tovaru in sicer Ilirske testenine **Znideršič & Valenčič**, nadalje napolitanske in tržaške testenine prvo vrste in vsake velikosti, s točno postrežbe na dom. Na deželo pošiljam po poštnem povzetju od 5 klg. naprej.

Proti takojšnjemu plačilu 2% odbitek. Priporočam se udani

Josip Luin.

TRST. - Via Giacinto Gallina št. 6. - TRST.

Najboljši in najpopolnejši

glasovirji (pianini)

se vkupijo najceneje proti takojšnjemu plačilu ali na mesečne obroke (tudi na deželo) neposredno tovarnarju

HENRIK BREMITZ-U

c. kr. dvornem založnik glasovirjev (pianinov) v TRSTU, Borzni trg št. 9.

Svetovna razstava v Parizu 1903. najdlje odlikovanje Avstro-Ogerske za glasovirje.

Zaradi odhoda iz Trsta se prodaja

po jako nizki ceni dve slovenski krčmi ter zalogo dalmatinskega in istrskega vina.

Pojasnila daja Anton Šarli Trgovinska kavarna v Trstu.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI

Špitalske ulice šte. 2.

Podružnica v Spljetu (Dalmacija.)

Denarne vloge vsprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.

Zamenjava in eskomptuje iztrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Daje predujme na vred. papirje. Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

➔ Eskompt in inkasso menic. ➔ ➔ Borzno naročila. ➔

Polnovplačani akcijski kapital **K 1.000.000**

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, priporiet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Fromese izdaja k vsakemu šrobanju.